Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0121

Ролята на дипломацията в областта на океаните за конкурентоспособността на секторите на рибарството и аквакултурите в ЕС

Резолюция на Европейския парламент от 28 април 2026 г. относно ролята на дипломацията в областта на океаните за конкурентоспособността на рибарството и аквакултурите в ЕС (2025/2054(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 2, член 3, параграф 5, член 43, член 349 и член 55 от него,

– като взе предвид общата политика на ЕС в областта на рибарството (ОПОР) и нейното външно измерение,

– като взе предвид Споразумението за прилагане на разпоредбите на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право от 10 декември 1982 г., свързани с опазването и управлението на трансгранично преминаващите и далекомигриращите рибни запаси,

– като взе предвид Споразумението в рамките на Конвенцията на ООН по морско право за опазване и устойчиво използване на морското биологично разнообразие на зоните, разположени извън националните юрисдикции, от 19 юни 2023 г. („Споразумението за БРИНЮ“),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2025/2077 на Европейския парламент и на Съвета от 8 октомври 2025 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1026/2012 относно някои мерки, целящи опазването на рибни запаси, по отношение на държави, позволяващи неустойчив риболов[1],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 5 юни 2025 г., озаглавено „Европейски пакт за океана“ (COM(2025)0281), и

[1] ОВ L, 2025/2077, 14.10.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2077/oj.

съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 24 юни 2022 г., озаглавено „Курс към устойчива синя планета — съвместно съобщение относно програмата на ЕС за международно управление на океаните“ (JOIN(2022)0028),

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 16 октомври 2025 г., озаглавено „Пакт за Средиземноморието – Едно море, един пакт, едно бъдеще“ (JOIN(2025)0026), и по-специално раздел II.6 от него, озаглавен „Насърчаване на устойчива синя икономика“,

– като взе предвид глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин – Монреал,

– като взе предвид Споразумението за предотвратяване на нерегулирания риболов в открито море в централната част на Северния ледовит океан[2],

– като взе предвид Споразумението на Световната търговска организация (СТО) за субсидиите в областта на рибарството, прието с министерско решение от 17 юни 2022 г.,

– като взе предвид докладите на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО), озаглавени „Преглед на състоянието на световните морски рибни ресурси — 2025 г.“ и „Състоянието на световното рибарство и аквакултури — 2024 г.“,

– като взе предвид предишните си резолюции относно управлението на океаните, рибарството и синята икономика,

– като взе предвид своята резолюция от 17 октомври 2023 г. относно последиците от китайските риболовни операции за рибарството в ЕС и по-нататъшните действия[3],

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по рибно стопанство (A10-0043/2026),

A. като има предвид, че океаните и моретата обхващат 71 % от земната повърхност и над 65 % от територията на ЕС; като има предвид, че благодарение на най-отдалечените си региони, които му осигуряват присъствие във всеки океан, ЕС осъществява надзор над най-голямата обща морска зона в света, състояща се от 25 млн. кв. километра изключителни икономически зони (ИИЗ) и брегова линия с дължина над 70 000 км; като има

---

2 ОВ L 73, 15.3.2019 г., стр. 3.
3 ОВ C, C/2024/2652, 29.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2652/oj.

предвид, че 40 % от хората в ЕС живеят в рамките на 50 км от морето;

Б. като има предвид, че риболовният флот на ЕС, който въплъщава присъствието на ЕС в морето, се състои от приблизително 69 000 кораба, 75 % от които се използват от крайбрежни и дребномащабни рибари, и е един от най-устойчивите и строго регулирани риболовни флотове в света; като има предвид, че той е изправен пред намаляващи квоти, високи оперативни разходи, административна и регулаторна тежест, застаряване на риболовния флот и рибарите, липса на стимули за привличане на нови поколения в сектора и нелоялна конкуренция от държави извън ЕС с по-ниски стандарти ; като има предвид, че лоялната конкуренция и устойчивото управление на рибарството са ключови компоненти за просперираща и печеливш сектор, както е показано в годишния икономически доклад за 2024 г. относно риболовния флот на ЕС;

В. като има предвид, че липсата на еднакви условия за рибарите от ЕС и извън ЕС доведе през последните години до значителна загуба на кораби на ЕС, които са били или временно изнесени, или продадени в държави извън ЕС; като има предвид, че когато кораб на ЕС напусне риболовна зона в рамките на регионална организация за управление на рибарството (РОУР), той се заменя с кораб от държава извън ЕС, който обикновено извършва дейност при по-ниски екологични и социални стандарти; като има предвид, че в същото време вносът от тези държави на пазара на ЕС се увеличава;

Г. като има предвид, че секторът на рибарството и аквакултурите в ЕС допринася с около 5,5 милиарда евро годишно за икономиката на ЕС и осигурява пряка заетост на около 193 000 рибари и производители на аквакултури в цяла Европа; като има предвид, че ЕС има рибопреработвателна и консервна промишленост със значително социално-икономическо измерение, което също трябва да бъде запазено и укрепено;

Д. като има предвид, че ЕС внася 70 % от своите морски храни, като създава стратегическа зависимост, подкопава самодостатъчността и излага на риск сектора на нелоялни практики; като има предвид, че това положение изисква разпоредби за проследимост и прозрачност, засилен граничен контрол и хармонизиране на митническите механизми и автоматични предпазни клаузи и клаузи за реципрочност, в допълнение към създаването на служба на ЕС за контрол на вноса, за да се гарантира, че целият внос отговаря на стандарти, равностойни на приложимите в ЕС;

Е. като има предвид, че ЕС е договаряща се страна по 18 РОУР и четири регионални морски конвенции и играе водеща роля в многостранните преговори относно управлението на рибарството

и опазването на морската среда; като има предвид, че ЕС признава, че РОУР са градивните елементи на международното управление на океаните за управлението и опазването на рибните запаси и са основни инструменти за насърчаване на международната дипломация в областта на океаните, укрепване на сътрудничеството между крайбрежните и риболовните нации и гарантиране на устойчивото управление на откритото море;

Ж. като има предвид, че ЕС има 20 споразумения за партньорство в областта на устойчивото рибарство (СПОУР); като има предвид, че въпреки че седем от тях са неизползвани, СПОУР създават мрежа от споразумения с държавите партньори, която също така представлява платформа за по-нататъшно сътрудничество във връзка с глобалното управление на рибарството и международното управление на океаните;

З. като има предвид, че увеличаването на киселинността на океанските води, морските отпадъци, прекомерният улов, замърсяването с пластмаси, инвазивните видове, влошаването на състоянието на местообитанията и изменението на климата чрез покачващите се морски температури и нарастващата честота на морските горещини представляват значителна заплаха за морското биологично разнообразие, докато незаконният, недекларириан и нерегулиран (ННН) риболов, прекомерният риболов и сенчестите флотове застрашават биологичното разнообразие и рибарството в световен мащаб и в ЕС и създават нелоялна конкуренция за рибарите от ЕС;

И. като има предвид, че сенчестите флотове и непрозрачните структури на собственост представляват отделна и повишена заплаха за морската сигурност, общественото здраве и безопасност в крайбрежните райони, включително чрез повишения риск от нефтени разливи, случайни изхвърляния, изпускане на опасни отпадъци и други инциденти, които застрашават човешкия живот, поминъка и крайбрежните екосистеми;

Й. като има предвид, че свободата на корабоплаването и способността за работа в морето са изправени пред все по-големи предизвикателства в световен мащаб и че основната морска инфраструктура е изправена пред нарастващи рискове;

К. като има предвид, че хибридните заплахи, кибератаките и неотдавнашните актове на саботаж надхвърлят границите, тъй като включват щети по тръбопроводи и подводни комуникационни кабели, намеса в глобалната система за позициониране (GPS) в Балтийско и Черно море и нападения по морските маршрути в Червено море; като има предвид, че справянето с излагането на морската инфраструктура, морските линии за комуникация и световната търговия на хибридни заплахи, кибератаки, пиратство и нарастващо геополитическо

напрежение, и следователно заплахи за морската сигурност, се превърна в стратегически приоритет за икономиката, свързаността и цифровия суверенитет на ЕС;

Л. като има предвид, че петият кръг от преговорите за бъдещ глобален договор за пластмасите се проведе през август 2025 г., но без консенсус по договор;

М. като има предвид, че излизането на Обединеното кралство от ЕС доведе до нови усложнения в управлението на рибарството в североизточната част на Атлантическия океан, като засегна негативно структурираното и организирано сътрудничество при управлението на рибарството и на океаните, включително разпределението на квотите, достъпа до риболовните зони и динамиката на търговията;

Н. като има предвид, че Регламент (ЕС) 2025/2077 укрепва способността на ЕС да действа срещу неустойчивите риболовни практики, извършвани от държави извън ЕС, като определя ясни критерии за „неоказване на сътрудничество“, основани на международното право и независими научни доказателства, с цел опазване на споделените рибни запаси, засилване на сътрудничеството в рамките на РОУР и гарантиране на еднакви условия на конкуренция за рибарите от ЕС, извършващи дейност съгласно високи стандарти за устойчивост;

О. като има предвид, че Европейският пакт за океана предлага шест ключови приоритета за ЕС, включително укрепване на дипломацията на ЕС в областта на океаните, опазване и възстановяване на здравето на океаните, повишаване на морската сигурност и постигане на напредък в научните изследвания и знанията за океаните;

Укрепване на дипломацията в областта на океаните

1. подчертава, че ЕС следва да продължи да играе водеща роля в програмата за международно управление на океаните, тъй като е в уникална позиция, като се имат предвид размерът на неговото морско пространство, геостратегическото положение на най-отдалечените региони във всички океани, историческото му лидерство, икономическото му значение и тежест, както и правното и регулаторното му лидерство; припомня, че ЕС има най-голямата ИИЗ в света и вече е един от водещите в устойчивото управление, защитата, опазването и възстановяването на своите морски местообитания и ресурси за бъдещите поколения;

2. подчертава, че океаните са геополитически и икономически актив от основно значение за конкурентоспособността и културната идентичност на Европа и че дипломацията в областта на океаните е част от международното управление на океаните; счита, че това не следва да се ограничава само до

геополитически подходи или подходи, свързани със сигурността, а следва също така да взема предвид общото управление и ръководство на океаните, които отразяват екологичните, икономическите, културните, социалните и териториалните измерения на морето и значението на морето за рибарските общности и общностите на крайбрежните, островните и най-отдалечените региони;

3. призовава за интегриране на дипломацията в областта на океаните във външната дейност на ЕС, включително развитието, и неговата обща външна политика и политика на сигурност, за да се защити основан на правила морски ред чрез многостранно сътрудничество в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право (UNCLOS); отбелязва, че засиленото сътрудничество между държавите членки и агенциите на ЕС, по-специално Европейската агенция по морска безопасност, Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex), Европейската агенция за контрол на рибарството, Европейската агенция за околна среда и Агенцията на ЕС за космическата програма, би спомогнало за гарантиране на устойчивата експлоатация на морските ресурси, би насърчило екологичните, икономическите и социалните стандарти на ЕС, по-специално в международните организации, включително ФАО, Международната организация на труда и СТО, и би противодействало на ННН риболов чрез по-строг контрол върху нерегулирания внос на рибни продукти и по-строги условия за достъп до ИИЗ;

4. подчертава значението на справянето със сенчестите флотове, пиратството, сплашването и враждебните или насилствени действия, идващи от държави извън ЕС, в ущърб на рибарите от ЕС и морската инфраструктура на ЕС, чрез специфични мерки, като например военноморски мисии, сателитно наблюдение, използващо „Коперник“, и военноморски безпилотни летателни апарати; призовава за засилване на военните, невоенните и военноморските мисии на ЕС, предназначени за наблюдение и борба с дейностите по ННН риболов, трафика и флотовете за фантоми, както и за контрол на безопасността на плавателните съдове; припомня, че флотовете за трафик и флотовете фантоми увеличават риска от сериозни инциденти, свързани със замърсяване, и застрашават крайбрежните райони и тяхното население; предлага създаването на механизъм на ЕС за извънредни ситуации и възстановяване, който да подпомага усилията за реагиране и възстановяване след екологични аварии, свързани с тези операции;

5. приветства целта на Европейския пакт за океана за разработване на интегрирана стратегия, която обединява морските политики и изгражда съгласуваност между секторите чрез интегриране, наред с другото, на дипломацията в областта на океаните, синята икономика, екологичната отговорност, защитата, промишлената

морска стратегия, производството на продукти от риболов и аквакултури, морската сигурност, търговията и политиката за развитие; подчертава, че чрез комбинация от разполагане на военноморски сили, надзор на инфраструктурата, застраховане и мерки за стабилизиране на пазара, засилена киберзащита и стабилно правоприлагане, ЕС може да поддържа сигурни и надеждни търговски маршрути и места за риболов, като по този начин укрепва доверието и водещата си роля в основания на правила световен ред; призовава за редовно организиране на „срещи на върха за океаните“ на равнището на ЕС с участието на всички съответни министри, Парламента и Комисията, за да се предприемат последващи действия във връзка с прилагането на Европейския пакт за океаните и да се развият силно и динамично международно управление на океаните и дипломация в областта на океаните, като се допринася за по-широка програма на ЕС за океаните и за основания на правила световен ред;

6. приветства новия пакт за Средиземноморието като водеща инициатива за укрепване на мира, стабилността и просперитета в региона; отбелязва по-специално акцента върху насърчаването и подобряването на правните рамки, свързани с РОУР, и борбата с ННН риболов в Средиземно море чрез изграждане на капацитет, наблюдение, контрол и надзор; отбелязва също така целта да се подпомогне мобилизирането на широкомащабни регионални проекти, които създават възможности за хората и предприятията; подчертава, че средиземноморският риболовен флот се състои предимно от дребномащабни кораби, които представляват около 80 % от общия флот на ЕС в региона, и че той и флотовете в съседните държави вече са изправени пред множество предизвикателства, които засягат привлекателността и социално-икономическата устойчивост на сектора; признава значението на насърчаването на регионалното сътрудничество в областта на морската сигурност, опазването на околната среда и устойчивото развитие на синята икономика; призовава Комисията, в тясно партньорство със Съюза за Средиземноморието и други регионални органи, да даде приоритет на изпълнението на този пакт и да използва опита и най-добрите практики от предишни инициативи от този вид, за да се гарантират осезаеми ползи за крайбрежните общности, с особен акцент върху младите хора, жените, малките предприятия, екосистемите, продоволствената сигурност и икономическата устойчивост в целия басейн и свързаното Черно море;

7. призовава Комисията да използва пълноценно стабилното международно управление на океаните и дипломацията в областта на океаните като стратегически инструмент за постигане на напредък по отношение на общите цели и стратегическите интереси на ЕС чрез своето участие в РОУР и чрез своята мрежа от СПОУР, със специален акцент върху

устойчивото управление, като по този начин гарантира действително еднакви условия на конкуренция, спазване и лоялна конкуренция между рибарите от ЕС и тези от държави извън ЕС, като същевременно подчертава необходимостта от това, ЕС да поддържа риболовен флот, който да може да се възползва от новите възможности за риболов, създадени от разширяването на СПОУР, за да се гарантира продоволственият суверенитет на ЕС, като същевременно се допринася за местната икономическа устойчивост и устойчивото управление на ресурсите;

8. приветства обявяването на ново поколение СПОУР, както е посочено в Европейския пакт за океана, които са приведени в съответствие с регионалните стратегии на ЕС за Африка и Индийско-Тихоокеанския регион; подчертава необходимостта да се гарантира, че тези споразумения зачитат научните становища и правата на човека, като същевременно допълнително се задълбочава двустранното сътрудничество с държавите партньори и се засилват общите действия в рамките на международни форуми като РОУР, както и че те също така укрепват водещата роля на ЕС в световен мащаб в насърчаването на устойчиви партньорства в областта на рибарството; подчертава, че това ново поколение СПОУР следва също така да предостави възможност за подобряване на устойчивостта на флота, намаляване на натиска върху силно експлоатираните запаси, диверсифициране на произхода на рибните продукти и намаляване на зависимостта на ЕС от рибни продукти от държави извън ЕС; призовава Комисията да приеме глобално влиятелна комуникационна стратегия, за да отстоява своите амбиции и лидерство;

9. призовава да се обърне внимание на неизползваните споразумения, да бъдат задействани чрез започване на преговори или да бъдат прекратени, за да се даде възможност на операторите от ЕС да проучат други договорености в съответствие с приложимите правила на ЕС, като например преки разрешения; подчертава, че Споразумението на СТО за субсидиите в областта на рибарството от 2022 г. изрично изключва СПОУР от своя обхват;

10. наред с това призовава Комисията да продължи усилията си, по-специално чрез действията си в рамките на РОУР, своята мрежа от СПОУР и меморандуми за разбирателство, за да осигури по-голяма прозрачност и отчетност пред всички риболовни нации, особено пред тези, които не спазват същите високи социални стандарти и стандарти за безопасност и устойчивост като флотовете на ЕС, като гарантира, че те одобряват стандарти, които защитават работниците в съответствие с конвенциите на Международната организация на труда, предоставят подробна информация за дейностите на своя флот, докладват точно своя улов и спазват мерките за опазване и управление;

11. призовава ЕС и неговите държави членки да насърчават прилагането на доброволните насоки на ФАО за устойчив дребномащабен риболов, да защитават правата на владение и достъпа до риболовни ресурси на дребномащабните рибари и да гарантират участието на дребномащабните рибари в решенията, които ги засягат;

12. призовава Комисията да проучи, заедно със средиземноморските държави партньори, начини за насърчаване и хармонизиране на споделеното управление на морските ресурси и еднакви условия на конкуренция по отношение на правилата и контрола, регионалната стабилност и сигурност, за да се гарантира дългосрочното икономическо бъдеще на операторите, например чрез задълбочаване на сътрудничеството в рамките на РОУР или сключване на СПОУР;

13. подчертава, че СПОУР трябва да гарантират справедливо и недискриминационно третиране на корабите на ЕС, с такси и условия за достъп, които са пропорционални, прозрачни и съобразени с принципа на еднакви условия на конкуренция; подчертава, че всички плавателни съдове, извършващи дейност в ИИЗ на държавите партньори, следва да подлежат на същите финансови и технически изисквания като плавателните съдове на ЕС, например чрез огледални мерки; призовава за засилване на клаузата за недискриминация в бъдещите протоколи към СПОУР, за да се попречи на държавите партньори да предоставят по-благоприятни условия — финансови или технически — на други чуждестранни флотове; подчертава необходимостта от ефективен мониторинг и прилагане на тези клаузи, като отбелязва настоящата липса на подробна информация в оценките на Комисията относно тяхното изпълнение и ефективност; поради това призовава Комисията систематично да включва всеобхватен анализ и данни относно този аспект в бъдещите доклади за оценка на СПОУР;

14. призовава Комисията и държавите членки, с цел да се подобри прилагането на Регламента относно ННН риболова[4], да обърнат внимание на липсата на прозрачност в сектора на рибарството в държави извън ЕС, която се дължи например на удобните флагове, прескачането от един флаг към друг, сложните корпоративни структури и липсата на публична информация относно действителните собственици; подчертава освен това, че е важно да се предотврати замяната на флота на ЕС с по-малко

---

[4] Регламент (ЕО) № 1005/2008 на Съвета от 29 септември 2008 г. за създаване на система на Общността за предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недекларирани и нерегулиран риболов, за изменение на регламенти (ЕИО) № 2847/93, (ЕО) № 1936/2001 и (ЕО) № 601/2004 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 1093/94 и (ЕО) № 1447/1999 (ОВ L 286, 29.10.2008 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1005/oj).

устойчиви флотове извън ЕС;

15. счита, че е важно в преговорите да се даде приоритет на присъствието на ЕС и достъпа до риболовни зони за кораби, плаващи под знамето на ЕС; счита, че наличието на плавателни съдове, плаващи под знамето на държави — членки на ЕС, е за предпочитане по отношение на доставките на храни и техния контрол и устойчивост и допринася за стратегическата автономност на ЕС в областта на продоволствената сигурност;

16. признава стратегическото значение на съвместните предприятия в областта на рибарството като полезен модел на сътрудничество между ЕС и държави извън ЕС; подчертава факта, че тези схеми генерират икономическа и социална стойност както в рамките на ЕС, така и в държави извън ЕС, като същевременно гарантират доставките на висококачествени и устойчиво уловени морски протеини за потребителите в ЕС, спомагат за насърчаване на отговорен риболов, справедлива заетост и устойчив растеж и допринасят пряко за няколко цели за устойчиво развитие, както и за целите на ЕС в областта на управлението на океаните;

17. отбелязва с одобрение съвместното съобщение от 24 юни 2022 г. на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност относно програмата на ЕС за международно управление на океаните и неотдавнашното приемане от Комисията на Европейския пакт за океана, чието изпълнение трябва да бъде подкрепено с необходимите финансови средства, което включва сумата от един милиард евро, обещана на третата конференция на ООН за океаните за доброволни ангажименти за опазване на морското биологично разнообразие и укрепване на развитието на устойчива синя икономика; приветства интегрирането на Европейския пакт за океана в компаса за конкурентоспособността като стратегически елемент за дългосрочен растеж в ЕС, като същевременно изразява съжаление относно риска от конкуренция сред морските сектори за достъп до финансиране;

18. призовава ЕС да подкрепи съответните заинтересовани страни при създаването на европейски морски промишлен алианс, който да интегрира рибарството, аквакултурите, корабостроенето, водния транспорти, стратегическите инвестиции и технологиите, като същевременно признава взаимозависимостта на всички морски сектори по отношение на конкурентоспособността, заетостта, енергийния и цифровия преход и устойчивото използване на морските и водните ресурси;

19. призовава Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) да увеличи значително инвестициите в обучението на дипломати от ЕС по въпроси, свързани с океаните, със специален акцент върху укрепването на експертния опит в управлението на морското

дело и океаните в рамките на делегациите и мисиите на ЕС в държави извън ЕС, особено в крайбрежните държави; подчертава необходимостта от подобряване на тяхното разбиране за инвестициите, операциите и предизвикателствата на синята икономика на ЕС в рамките на техните области на компетентност и в съответствие със стратегията за Global Gateway; призовава за участието на ЕСВД в популяризирането на стратегическото значение на Европейския пакт за океана с подкрепата или насоките на съответните генерални дирекции на Комисията, включително Генерална дирекция „Морско дело и рибарство“ (DG MARE);

Конкурентоспособност на рибарството и аквакултурите

20. призовава Комисията, като част от текущата оценка на ОПОР, да представи решения за намаляване на административната тежест и опростяване на административните процедури чрез предложение „омнибус“ и да ускори процедурите за проекти, които повишават продоволствената сигурност и суверенитет; счита, че воденето с примера за печеливш сектор ще укрепи общите стандарти за устойчивост, за да се поеме водеща роля в разработването на тези стандарти в световен мащаб;

21. изтъква, че действия като опростяване на достъпа до сухоземните и крайбрежните райони, развити при тясно сътрудничество с Европейската инвестиционна банка и регионалните и местните органи са основни стъпки за поддържане на устойчив, гъвкав и конкурентоспособен сектор на аквакултурите; подчертава, че преразгледаната ОПОР или новата обща политика в областта на аквакултурите следва да спомогне за повишаване на продоволствената сигурност и суверенитет чрез гарантиране на стабилни доставки на морски храни за потребителите в ЕС;

22. изтъква, че рибарството и аквакултурите са стратегически активи за продоволствената сигурност, суверенитета и развитието на крайбрежните селски райони; настоятелно призовава Комисията да интегрира изцяло рибарството и производството на храни от водни организми в по-широките стратегии на ЕС за продоволствена сигурност, хранене и устойчивост; настоява, че трите стълба за устойчивост на ОПОР следва да бъдат еднакво развити и нито един от тях не следва да подкопава жизнеспособността на останалите; призовава ЕС и държавите членки да засилят сътрудничеството между рибарите и други заинтересовани страни в областта на морското дело в рамките на устойчивата синя икономика в области като морското пространствено планиране, внедряването на енергия от възобновяеми източници, организацията на веригата на доставки на морски храни, кръговата икономика и диверсификацията, като признават по-широката идентичност и роля на рибарите като пазители на морската среда и движещи сили на местното

развитие в крайбрежните общности;

23. настоятелно призовава Комисията да направи задълбочена оценка на структурните и екологичните фактори и тенденции, засягащи дългосрочната устойчивост, конкурентоспособността, зависимостта и рентабилността на рибарството, аквакултурите и операторите, извършващи първа продажба и преработка, особено в островните и най-отдалечените региони; предлага да се разработят мерки за справяне с тези фактори и тенденции чрез конкретни и незабавни действия, които предотвратяват постепенното изчезване на риболовните дейности на ЕС;

24. посочва необходимостта секторът на рибарството и аквакултурите в ЕС да стане привлекателен и конкурентоспособен в сравнение със световните конкуренти; призовава Комисията да гарантира, че всички държави членки и съответните заинтересовани страни се ангажират с бързото прилагане на системата CATCH за всички продукти от риболов и аквакултури, внасяни в ЕС, и да насърчава доброволното използване на системата от държави извън ЕС;

25. призовава за целенасочени мерки, за да се гарантира приемствеността между поколенията и да се повиши привлекателността на риболовните кариери, включително за жените, като се гарантират устойчивото управление и възстановяването на рибните запаси, инвестициите в модерни, безопасни и цифровизирани риболовни флотове, без да се увеличава техният риболовен капацитет, програмите за обучение, безопасността в морето, развитието на професионалното обучение, по-специално в поддръжката на морски безпилотни летателни апарати и дистанционно управлявани роботи, предотвратяването на професионални и непрофесионални заболявания, инициативите за превенция на риска и подобрените условия на труд;

26. припомня, че островните и най-отдалечените региони са изправени пред постоянни природни и географски ограничения, които засягат конкурентоспособността на техните риболовни флотове и островни икономики; призовава да се обърне специално внимание на инвестициите и мерките, финансирането и подкрепата, например за декарбонизацията, обновяването и модернизацията на риболовните флотове и подобряването на инфраструктурата, особено в най-отдалечените региони, за да се повиши привлекателността, да се гарантира приемствеността между поколенията и бъдещето на сектора на рибарството в тези региони и да се допринесе за устойчивото местно развитие; призовава Комисията да обърне специално внимание на участието на най-отдалечените региони в партньорствата на ЕС в областта на рибарството с държави извън ЕС, особено със съседни държави или региони, например под формата на инфраструктура, флот или секторна подкрепа, за да се избегне

ситуация на нелоялна конкуренция между рибарите в най-отдалечените региони и рибарите в съседни държави извън ЕС, чиито кораби се подновяват;

27. призовава Комисията и държавите членки да насърчават осведомеността на потребителите и да насърчават прозрачността и проследимостта, като гарантират предоставянето на подробна информация, също в цифров формат, относно произхода, качеството и устойчивостта на всички морски продукти; подчертава необходимостта да се гарантира, че морските храни и морските продукти от ЕС, както и внасяните такива в ЕС, отговарят на сходни екологични и социални стандарти и стандарти за проследимост, устойчивост и хуманно отношение към животните, прилагани чрез ефективен мониторинг и санкции, в съответствие с правилата на СТО и бъдещите огледални клаузи;

28. призовава за действия във връзка с усилията за декарбонизация и обновяването и модернизацията на флота, като се обърне специално внимание на положението и нуждите на риболовния флот в най-отдалечените региони и островите; посочва, че в неговото неотдавнашно проучване[5] се предлага в бъдещите инструменти за подкрепа на рибарството да се разгледа възможността за по-малко ограничителни условия за подкрепа при първото придобиване на риболовен кораб, при подновяване или подмяна на двигатели и при подобрения на кораби, изискващи допълнителен тонаж, като същевременно се прилагат ограничения, за да се избегне свръхкапацитет или прекомерен улов на равнището на отделните сегменти или на целия национален флот; във връзка с това призовава Комисията да разгледа този въпрос, когато оценява и опростява ненужните регулаторни пречки в рамките на ОПОР и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА);

Лидерство в областта на околната среда и науката

29. приветства водещата роля на ЕС в международното управление на океаните, по-специално чрез ролята му за създаването на Коалиция за високи амбиции в областта на биологичното разнообразие извън националните юрисдикции, съставена от 47 членове; приветства влизането в сила на Споразумението за БРИНЮ в рамките на UNCLOS, за да се гарантира ефективното опазване и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните

---

5 Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕС, Тематичен отдел по структурни политики и политика на сближаване, „The future of the EU fishing fleet — First assessment of Member States „EMFAF programmes for 2021—27“ (Бъдещето на риболовния флот на ЕС — първа оценка на програмите на държавите членки по ЕФМДРА за периода 2021 — 2027 г.), ноември 2024 г.

юрисдикции, за да се гарантира на свой ред ефективната защита и устойчивото управление на откритото море; призовава новата рамка да функционира по координиран и допълващ се начин със съществуващите международни органи, включително РОУР, ФАО и Международната морска организация, както и с ОПОР; подчертава, че споразумението следва да се прилага и директивата да се транспонира, като се зачитат правомощията на тези органи, достиженията на правото на ЕС и правомощията на държавите членки;

30. приветства потвърждението, че неприемането, неприлагането или липсата на правоприлагане на мерки за управление на рибарството — независимо дали в рамките на РОУР или на двустранни и многостранни споразумения — понастоящем представлява неоказване на сътрудничество съгласно правото на ЕС; във връзка с това изисква от Комисията, в сътрудничество с държавите членки, да използва всички налични инструменти, за да гарантира, че държавите извън ЕС си сътрудничат, включително Регламент (ЕС) № 1026/2012[6], който установява рамка за определяне и приемане на мерки за държави извън ЕС, които не сътрудничат и които позволяват неустойчив риболов на запас от общ интерес за Съюза;

31. признава значението на принципа на предпазните мерки за международен мораториум върху дълбоководния добив като въпрос на глобална екологична отговорност, който би могъл да засегне управлението на океаните и рибарството; във връзка с това подчертава значението на прилагането на принципа на предпазливост към проектите за дълбоководен добив на полезни изкопаеми, докато тяхното въздействие върху морската среда и биологичното разнообразие не бъде проучено и изследвано в достатъчна степен; настоява ЕС да продължи да участва активно в глобалните усилия за научни изследвания и проучване на дълбоководните зони, като същевременно определя най-високите стандарти за устойчиво управление на ресурсите; приветства спирането на дълбоководния добив на полезни изкопаеми по съображения за предпазливост, препоръчано от Комисията; поради това призовава държавите членки да подкрепят този подход, включително чрез Международния орган за морското дъно, докато не бъдат налице всеобхватни научни изследвания и знания относно въздействието на дълбоководния добив на полезни изкопаеми и докато не бъде доказано, че тези дейности могат да бъдат управлявани, без да се причинява загуба на биологично разнообразие или влошаване на състоянието на

---

6 Регламент (ЕС) № 1026/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно определени мерки, целящи опазването на рибните запаси, по отношение на държави, позволяващи неустойчив риболов, ОВ L 316, 14.11.2012 г., стр. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1026/oj).

екосистемата;

32. призовава за подкрепа за международен мораториум върху дълбоководния добив на полезни изкопаеми и припомня на ЕС и неговите държави членки, като членове на Международния орган за морското дъно и в съответствие с Конвенцията на ООН по морско право, правното им задължение да реагират с подходящи мерки на всички опити за заобикаляне на Международния орган за морското дъно в качеството му на компетентен международен орган за регулиране на дълбоководните минни дейности извън националните юрисдикции, тъй като тези опити биха могли да окажат въздействие върху международното управление на океаните;

33. призовава Комисията и държавите членки да настояват за спазване от всички държави и региони на международния мораториум върху китолова и лова на едри китоподобни на Международната комисия по китолов и на международните органи, както и за това съществуващите изключения да не се използват неправомерно като подкрепа за търговски цели;

34. подчертава, че определянето на всички защитени морски зони (ЗМЗ) трябва да бъде предшествано от пълни оценки на въздействието и ефективни консултации със съответните заинтересовани страни и трябва да има ясни цели и ефективни мерки за наблюдение, контрол и надзор въз основа на най-добрите налични научни познания и становища; подчертава необходимостта да се вземат предвид трите стълба на устойчивото развитие, които трябва да вървят ръка за ръка със стратегическата автономност на ЕС и значението на рибарите и крайбрежните общности за сближаването в ЕС;

35. припомня необходимостта да се обърне специално внимание на Арктическия регион в съответствие със стратегията за Арктика от 2021 г. и изразява подкрепата си по-специално за усилията, положени за създаването на двете нови ЗМЗ в източната част на Антарктика и в морето Уедъл в Антарктическия океан; отбелязва оценките на въздействието и противопоставянето на предложенията за ЗМЗ, изразени от някои страни в рамките на Комисията за опазване на антарктическите живи морски ресурси; призовава за активно застъпничество за тези защитени морски зони като част от необходимия отговор на нарастващите и потенциално неустойчиви амбиции на други глобални участници в тези региони и за засилване на двустранните и многостранните усилия за осигуряване на подкрепа за създаването на нови ЗМЗ;

36. изразява загриженост относно разрастването и концентрацията на улова на крил в Южния океан от страна на някои държави извън ЕС през последното десетилетие, както и относно свързаните с това заплахи за екосистемите в Антарктика;

37. призовава Комисията да подкрепи петгодишен мораториум върху риболова на крил в Южния океан;

38. подчертава, че научните доказателства трябва да останат гръбнакът на вземането на решения в международното управление на океаните, като служат като обща валута в многостранните преговори и подкрепят устойчивото управление в областта на рибарството и аквакултурите; освен това подчертава необходимостта да се инвестира в научни органи, които предоставят доказателства в подкрепа на такива решения, и да им се оказва съдействие;

39. припомня значението на водещата роля на ЕС в световен мащаб при прилагането на Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал, в която се признава значението на други ефективни мерки за опазване на районен принцип като допълващ подход към ЗМЗ; подчертава значението на включването на други ефективни природоохранителни мерки на районен принцип за постигане на целта за опазване на 30% от океаните в световен мащаб до 2030 г., при условие че тези мерки отговарят на критериите в тази рамка;

40. подкрепя ангажимента на Европейския пакт за океана за създаване на общоевропейска инициатива за наблюдение на океаните като крайъгълен камък за подобряване на разбирането и управлението на морските екосистеми; подкрепя създаването на Европейска обсерватория за дълбоководните запаси в Атлантическия океан, като същевременно насърчава създаването на глобална мрежа от обсерватории, които обменят данни и насърчават мобилността сред учените; призовава за засилено сътрудничество в рамките на ЕС в областта на научните изследвания и иновациите с цел укрепване на морското научно сътрудничество и мобилност и засилване на водещата роля на ЕС в морската наука; призовава ЕС, с оглед на отстъплението, наблюдавано в усилията на някои глобални партньори за намаляване на емисиите на парникови газове, да увеличи усилията си и ангажимента си за научно сътрудничество за опазване на морските и крайбрежните екосистеми; подчертава необходимостта от предоставяне на подходяща финансова подкрепа;

41. призовава Комисията да създаде, в рамките на Европейския пакт за океана, специална инициатива „Чисто Балтийско море“, насочена към уникалните предизвикателства пред околната среда и безопасността на Балтийско море; подчертава, че морският басейн продължава да бъде силно засегнат от еутрофикация, замърсяване и наличие на опасни останали от военно време елементи, включително боеприпаси, химически агенти и други замърсители на морското дъно;

Търговска политика и глобално управление на океаните

42. подчертава отговорността на ЕС да запази водещата си роля в международните форуми чрез насърчаване на многостранното сътрудничество, ангажиране с всички съответни партньори по отношение на устойчивостта на рибарството и управлението на океаните, включително със Съединените щати и Китай, и определяне на световни стандарти за морска устойчивост и лоялна конкуренция; подчертава освен това важната роля на консултативните съвети, като например Консултативния съвет по далечно плаване, при предоставянето на консултации на Комисията относно формулирането и прилагането на политиките; изтъква, че е важно техните съвети да бъдат надлежно вземани предвид при вземането на решения;

43. приветства влизането в сила на Споразумението на СТО за субсидиите в областта на рибарството; подчертава, че това споразумение е крайъгълен камък в премахването на вредните субсидии за рибарството, които допринасят за прекомерния улов и свръхкапацитета, като по този начин се насърчават еднаквите условия на конкуренция и устойчивото управление на морските ресурси в световен мащаб; насърчава Комисията да надгражда върху този успех чрез дипломация в областта на океаните, като се ангажира проактивно с държави извън ЕС, по-специално с основните риболовни нации, да насърчава ратифицирането и ефективното прилагане на това споразумение и текущите преговори за договаряне на следващите стъпки и за постигане на напредък по глобалните ангажименти за устойчиво, прозрачно и справедливо управление на рибарството;

44. подчертава, че добре управляваните РОУР, които се грижат за ефективни многостранни преговори, водещи до силни общи правила и добро спазване на тези правила, са от основно значение за постигането на конкурентоспособност в областта на рибарството и аквакултурите, като по този начин се подчертава значението на инвестициите в капацитета на тези РОУР, на сътрудничеството с агенциите на ООН и на укрепването на дипломацията на ЕС в тези форуми; подчертава, че органите на РОУР за спазване на изискванията продължават да не се използват в достатъчна степен от ЕС, и поради това призовава Комисията да повдига и разглежда случаите на неспазване от страна на държави извън ЕС в съответните комитети на РОУР за спазване на изискванията;

45. призовава Комисията и държавите членки да укрепят митническите проверки с повишени правомощия, като използват пълноценно нова митническа агенция на ЕС, да защитават рибарите от трафиканти на наркотици и на мигранти и от други незаконни дейности, излагащи на опасност рибарите и регионалната стабилност; припомня, че гарантирането на проследимостта на морските продукти, ефективното спазване на стандартите за устойчивост и реципрочността с държави извън ЕС по отношение на продуктите от риболов и аквакултури

защитава рибарите от незаконни дейности и поддържа доверието на потребителите; подчертава, че престъпните мрежи, които използват сектора на рибарството в своите операции, подкопават устойчивото управление на океаните, нарушават местните икономики и застрашават поминъка в крайбрежните региони; подчертава, че ефективната борба с организираната престъпност в областта на рибарството ще допринесе за по-безопасна и по-устойчива икономика на океаните;

46. приветства дългосрочните договорености между ЕС и Обединеното кралство, предоставящи пълен реципрочен достъп до риболовните води до 30 юни 2038 г.; изисква от Комисията да прояви бдителност при наблюдението на действията, предприети от Обединеното кралство, за да се защитят интересите на ЕС и на неговите оператори и граждани, и да остане твърдо против всякакви едностранни решения, които фактически биха намалили достъпа на рибарите от ЕС до водите на Обединеното кралство, като например тези, свързани с прилагането или планираното определяне на ЗМЗ и забраната за риболов на пясъчница, както и да използва механизмите на Споразумението за търговия и сътрудничество, за да отстрани всяка произтичаща от това загуба на права за риболов; призовава Комисията също така да гарантира дългосрочни и стабилни договорености в областта на рибарството между ЕС и Обединеното кралство след 2038 г.;

47. призовава за това ЕС да засили ангажимента си с Норвегия чрез кръглата маса на високо равнище относно рибарството и океаните, за да се разрешат нерешените въпроси като например дълга на Норвегия спрямо ЕС от 2021 г. във връзка с арктическата треска, и да се гарантират справедливи и еднакви условия на конкуренция между рибарите от ЕС и Норвегия; призовава Комисията да положи всички усилия за постигане на всеобхватно споразумение относно споделените запаси с крайбрежните държави, за да се предотврати прекомерният улов на тези запаси и да се гарантират справедливи и устойчиви възможности за риболов за рибарите от ЕС; призовава Комисията да използва всички възможности, предлагани от Регламент (ЕО) № 1026/2012 по отношение на държавите, които позволяват неустойчив риболов, включително санкции;

48. подчертава, че ЕС следва да използва пазарната си мощ като стратегически инструмент за защита на своите интереси и насърчаване на устойчивостта; подчертава, че достъпът до пазара на ЕС трябва да зависи от спазването на стандартите на ЕС, като се гарантира, че морските храни, внасяни в ЕС, не произхождат от незаконни или неустойчиви източници или от дейности, свързани с нарушения на правата на човека;

49. подчертава дългогодишните отношения на ЕС с Гренландия по въпроси, свързани с рибарството, и посочва значението на

задълбочаването на отношенията за рибарите от ЕС и за съвместните действия за гарантиране на устойчиво управление на рибните запаси в северната част на Атлантическия океан;

50. призовава Комисията да гарантира правилното и пълно прилагане на правилата на ЕС, свързани с държави извън ЕС, позволяващи неустойчив риболов, да осигури по-голяма правна яснота относно неустойчивите риболовни практики и да задейства мерките на ЕС за правоприлагане съгласно правото на ЕС, включително търговски ограничения, като например забрани за внос, за да се укрепи способността на ЕС да се справи с неустойчивите практики, особено тези, които засягат запасите от дребни пелагични видове, като например скумрията, и да се гарантира съгласуваност между търговската политика и целите на дипломацията в областта на океаните; подчертава, че много от тези практики вече са добре идентифицирани, но не са обхванати в достатъчна степен от настоящите мерки за правоприлагане;

51. настоятелно призовава Комисията да засили механизмите за наблюдение, контрол и правоприлагане по отношение на руските риболовни дейности и търговските потоци на морски храни, включително трансбордирането и реекспорта през държави извън ЕС; призовава за допълнителни ограничения върху вноса на рибни продукти от Русия; призовава за въвеждане на строги изисквания за проследимост и координирани инспекции и за предотвратяване на навлизането на пазара на ЕС на риба, уловена или преработена от руски оператори;

52. подчертава, че е важно да се гарантира съгласуваност между стандартите, наложени на производителите от ЕС, и тези, които се прилагат за вносните продукти, особено в контекста на настоящите или бъдещите търговски споразумения между ЕС и неговите търговски партньори, например чрез въвеждане на огледални мерки; призовава също така Комисията да продължи да прави оценки на целесъобразността на автономните тарифни квоти с оглед на тяхното въздействие върху риболовната промишленост на ЕС и при необходимост да ги адаптира; отново призовава консервираната риба и морските храни да бъдат третирани като „чувствителни продукти“ в търговските преговори; призовава органите на ЕС да засилят своите предпазни мерки и контрол, за да гарантират, че износът, ползващ се от автономни тарифни квоти, не произхожда от ННН риболов;

53. призовава Комисията да гарантира, че целите на ОПОР са напълно интегрирани в позицията на ЕС във всички международни форуми, като например Конвенцията за биологичното разнообразие или Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора, на които се обсъждат въпроси, свързани с

морските биологични ресурси, включително риболовните ресурси;

Бюджетни и институционални мерки

54. категорично настоява, че е необходимо значително финансиране за управлението и дипломацията в областта на океаните, особено с цел поддържане на стратегически риболовен сектор, за да се гарантира, че ЕС може да изпълни глобалните си ангажименти, да засили стратегическата си роля и да подкрепи бъдещата устойчивост на крайбрежните общности; отбелязва със загриженост, че в предложенията за следващата многогодишна финансова рамка се предвижда заделяне на едва 2 милиарда евро за рибарството и аквакултурите за периода 2028—2034 г., което представлява едва една трета от предишното гарантирано равнище на финансиране;

55. призовава Комисията да гарантира подходящо равнище на финансиране в многогодишната финансова рамка за периода след 2028 г. за разходите, свързани с рибарството, като например целите, които понастоящем са обхванати от ЕФМДРА; посочва, че е важно фондовете на ЕС да останат силен инструмент за подкрепа на приемствеността между поколенията, равенството между половете, продоволствената сигурност, модернизацията на флота и социално-икономическата устойчивост;

56. подчертава решаващата роля на дребномащабния риболов за поддържането на местните икономики и общности по света; подчертава, че за да може ЕС да подобри своята стратегическа и продоволствена автономност, от решаващо значение е да се възстановят запасите на ЕС и за да се създадат условия за дългосрочна устойчивост и конкурентоспособност на ЕС, от съществено значение е секторът на дребномащабния риболов на ЕС да бъде адекватно подкрепен както от ЕС, така и на национално равнище;

57. отбелязва, че всяка дипломация предполага скъпоструващ капацитет за прогнозиране и поради това би било целесъобразно да се създаде специален финансов инструмент за рибарството в островните и най-отдалечените региони, например чрез възстановяване на Програмата от специфични мерки за отдалечените региони и за островите (POSEI — Рибарство), която беше интегрирана в ЕФМДРА, за да се подкрепи секторът при преодоляването на географските и структурните ограничения и да се гарантира дългосрочната жизнеспособност на местните рибарски общности; подчертава, че е важно да се гарантира използването на настоящите инструменти, като например морската услуга на „Коперник“, и на нови способности или технологии, като например дронове;

58. призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че рибарите и заинтересованите страни в синята икономика имат ефективен и опростен достъп до инструменти за финансиране, с разпределянето на минимални специално заделени средства, като например Европейския фонд за конкурентоспособност, който подкрепя инвестициите в устойчива синя икономика, и Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, който е в основата на управлението и дипломацията в областта на океаните и усилията за борба с ННН риболов, както и финансиране за СПОУР и допълнителни източници на финансиране като Фонда за справедлив преход, REPowerEU, „Хоризонт Европа“ и Европейската инвестиционна банка; настоятелно призовава Комисията да гарантира достатъчна административна и правна стабилност за частните инвестиции с цел насърчаване на развитието на морските сектори;

°

° °

59. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и Комисията.